

QUẢNG NINH: KHOA HỌC, CÔNG NGHỆ VÀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO LÀ ĐỘNG LỰC THEN CHỐT TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI

Xác định khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo (KH,CN&ĐMST) là trung tâm, dẫn dắt và là động lực then chốt góp phần phát triển kinh tế - xã hội bền vững, thời gian qua, với sự quyết tâm của Lãnh đạo và cán bộ, công chức, viên chức, người lao động Sở Khoa học và Công nghệ (KH&CN) Quảng Ninh, hoạt động KH,CN&ĐMST trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh đã đạt được nhiều thành tựu đáng khích lệ. Bài viết điểm lại những thành tựu nổi bật về hoạt động KH,CN&ĐMST của Quảng Ninh trong những năm gần đây.

Xây dựng Nghị quyết về phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo đến năm 2030

Trên cơ sở tổng kết những kết quả thực hiện Nghị quyết số 07-NQ/TU ngày 13/03/2017 của Ban chấp hành (BCH) Đảng bộ Tỉnh về phát triển KH&CN tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020, thực hiện chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Đảng ủy Sở KH&CN Quảng Ninh đã tham mưu xây dựng Đề án và Nghị quyết của BCH Đảng bộ Tỉnh về phát triển KH,CN&ĐMST đến năm 2030. Ngày 28/04/2023, BCH Đảng bộ Tỉnh đã thông qua Đề án và ban hành Nghị quyết số 13-NQ/TU về phát triển KH,CN&ĐMST đến năm 2030 (gọi tắt là Nghị quyết 13-NQ/TU). Nghị quyết 13-NQ/TU đã xác định mục tiêu: “Đến năm 2030, Quảng Ninh thuộc nhóm các địa phương đi đầu cả nước về ứng dụng, chuyển giao KH,CN&ĐMST, với tiềm lực, trình độ KH,CN&ĐMST đạt mức tiên tiến ở một số lĩnh vực quan trọng; trình độ, năng lực công nghệ, đổi mới sáng tạo của doanh nghiệp và ở một số ngành, lĩnh vực đạt trình độ khu vực, quốc gia, quốc tế; KH,CN&ĐMST phát triển vững chắc, thực sự trở thành động lực tăng trưởng kinh tế, góp phần xây dựng Quảng Ninh trở thành Tỉnh kiểu mẫu, giàu đẹp, văn minh, hiện đại, phát triển kinh tế - xã hội nhanh, bền vững gắn với bảo đảm vững chắc quốc phòng, an ninh”...

Căn cứ Nghị quyết 13-NQ/TU, Đảng ủy Sở KH&CN Quảng Ninh đã tham mưu UBND Tỉnh ban hành Chương trình hành động số 2163/CTr-UBND ngày 09/08/2023 của UBND Tỉnh về “thực hiện Nghị quyết

13-NQ/TU của BCH Đảng bộ tỉnh Quảng Ninh về phát triển KH,CN&ĐMST đến năm 2030”.

Ngày 15/07/2024, tỉnh Quảng Ninh đã tổ chức đánh giá kết quả sau một năm triển khai thực hiện Nghị quyết 13-NQ/TU. Kết quả cho thấy, Nghị quyết 13-NQ/TU đã tạo sự chuyển biến căn bản, góp phần quan trọng vào kết quả phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn Tỉnh. Theo đó, tỷ lệ đóng góp của năng suất nhân tố tổng hợp (TFP) vào tăng trưởng kinh tế đạt trên mức 50%, chỉ số đổi mới sáng tạo cấp tỉnh năm 2023 xếp thứ 9/63 tỉnh, thành phố.

Hoạt động nghiên cứu và phát triển công nghệ

Từ năm 2020 đến nay, Tỉnh đã triển khai thực hiện 05 nhiệm vụ KH&CN thuộc Chương trình hỗ trợ ứng dụng, chuyển giao tiến bộ KH&CN thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội nông thôn, miền núi, vùng dân tộc thiểu số (Chương trình Nông thôn miền núi), 01 nhiệm vụ KH&CN cấp quốc gia, 105 nhiệm vụ KH&CN cấp tỉnh, 12 nhiệm vụ bảo tồn nguồn gen theo Đề án khung bảo tồn nguồn gen tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2021-2025. Các nhiệm vụ KH&CN đã bám sát Nghị quyết, chỉ đạo của lãnh đạo Tỉnh, trong đó cơ bản là nghiên cứu ứng dụng, tập trung vào các lĩnh vực trọng tâm. Kết quả nghiên cứu của các nhiệm vụ đã được triển khai ứng dụng vào thực tiễn, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội trên nhiều lĩnh vực, đặc biệt là những nhiệm vụ KH&CN liên quan đến ứng dụng công nghệ thông tin, xây dựng chính quyền điện tử, dịch vụ hành chính công, phát triển sản phẩm OCOP, khám - chữa bệnh, chăm sóc sức khỏe nhân dân (tỷ lệ ứng dụng đạt gần 90%).

Các sản phẩm OCOP Quảng Ninh được hỗ trợ đăng ký bảo hộ.

Trong lĩnh vực nông nghiệp, ngành KH&CN tỉnh Quảng Ninh ưu tiên ứng dụng công nghệ cao, công nghệ phát triển nông nghiệp hữu cơ, nông nghiệp tuần hoàn, nông nghiệp sinh thái đa lợi ích; ứng dụng công nghệ chế biến sâu, nhất là các sản phẩm OCOP, các sản phẩm chủ lực trên địa bàn; lưu giữ, khai thác và phát triển bền vững các nguồn gen quý hiếm (sá sùng, ngán, lan kim tuyến, cây thuốc...); ứng dụng công nghệ mới để sản xuất giống cây trồng, vật nuôi, thủy hải sản có năng suất, chất lượng và giá trị gia tăng cao (sá sùng, cá biển, gà Tiên Yên, lợn Móng Cái, cây dược liệu, cây gỗ lớn...); ứng dụng công nghệ trong cải tạo đất, kiểm soát và xử lý ô nhiễm môi trường trong trồng trọt, chăn nuôi và nuôi trồng thủy hải sản, nhất là hạn chế thuốc bảo vệ thực vật, thuốc kháng sinh trong sản xuất nông nghiệp.

Trong lĩnh vực chuyển đổi số, Quảng Ninh cũng tập trung hỗ trợ triển khai các nhiệm vụ KH&CN, ưu tiên nghiên cứu giải pháp thúc đẩy và nâng cao năng lực chuyển đổi số cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa; nghiên cứu định hướng và giải pháp, mô hình phát triển

kinh tế số, nhân lực số; nghiên cứu ứng dụng công nghệ chuyển đổi số gắn với công nghệ cao, kinh tế tuần hoàn, kinh tế đa lợi ích trong các ngành, lĩnh vực trọng tâm, có thể mạnh của Tỉnh như: sản xuất công nghiệp, chế biến chế tạo, năng lượng, nông nghiệp, giao thông và logistics thông minh, du lịch...

Quảng Ninh sở hữu chiều dài bờ biển trên 250 km, diện tích vùng biển khoảng 6.000 km². Đây là lợi thế của Tỉnh, do vậy, phát triển kinh tế biển được Lãnh đạo Tỉnh đặc biệt chú trọng. Đồng hành cùng định hướng phát triển này, ngành KH&CN Quảng Ninh đẩy mạnh nghiên cứu ứng dụng công nghệ trong một số lĩnh vực trọng điểm như: sản xuất giống thủy hải sản có năng suất, chất lượng và giá trị gia tăng cao (cá song, sá sùng, dược liệu biển); chế biến, bảo quản thủy sản sau thu hoạch; bảo tồn, khai thác các nguồn gen quý từ biển; nghiên cứu các giải pháp phát triển logistic; đánh giá, phân vùng chức năng phát triển kinh tế biển tỉnh Quảng Ninh có tính đến ứng phó biến đổi khí hậu và nước biển dâng đến năm 2050; đánh giá tiềm năng năng lượng từ gió ngoài khơi và thủy triều

phục vụ phát triển công trình khai thác năng lượng tái tạo tỉnh Quảng Ninh có tính đến biến đổi khí hậu và nước biển dâng; ứng dụng các giải pháp bảo vệ tài nguyên thiên nhiên và môi trường tại các xã đảo trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh.

Hỗ trợ doanh nghiệp

Xác định công tác hỗ trợ doanh nghiệp là một trong những nhiệm vụ trọng tâm, thời gian qua, Sở KH&CN Quảng Ninh đã hỗ trợ hình thành được 25 doanh nghiệp KH&CN, đứng thứ năm toàn quốc (sau TP Hồ Chí Minh, Hà Nội, Hải Phòng và Thanh Hóa). Trong đó có 13 doanh nghiệp lĩnh vực nông nghiệp, lâm nghiệp và thủy sản; 09 doanh nghiệp lĩnh vực công nghiệp chế biến, chế tạo; 01 doanh nghiệp trong lĩnh vực khai khoáng; 01 doanh nghiệp trong lĩnh vực xây dựng; 01 doanh nghiệp trong lĩnh vực thông tin và truyền thông. Bên cạnh đó, Sở đã tổ chức hướng dẫn, hỗ trợ trên 100 doanh nghiệp áp dụng các hệ thống quản lý tiên tiến giúp nâng cao năng suất, chất lượng; hỗ trợ doanh nghiệp áp dụng hệ thống truy xuất nguồn gốc sản phẩm, hàng hóa, áp dụng thực hành nông nghiệp tốt (GAP), thực hành sản xuất nông nghiệp hữu cơ, năng suất xanh...

Sở KH&CN Quảng Ninh làm việc với Công ty Cổ phần Đầu tư và Xây dựng Việt Long.

Từ năm 2020 đến nay, Sở KH&CN đã chủ trì, đồng chủ trì tổ chức nhiều hội thảo, tạo cơ hội cho các doanh nghiệp trên địa bàn Tỉnh trao đổi, học tập kinh nghiệm khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo trong nước và quốc tế; đồng thời hướng dẫn, giải đáp các kiến nghị, đề xuất của doanh nghiệp KH&CN về các chính sách ưu đãi, hỗ trợ liên quan theo quy định của Chính phủ và chủ trương của Tỉnh.

Thông qua việc tham gia các hoạt động hỗ trợ nghiên cứu ứng dụng và chuyển giao công nghệ, nhiều doanh nghiệp của tỉnh Quảng Ninh đã không chỉ nâng cao năng suất, chất lượng mà còn nghiên cứu chế tạo thành công nhiều sản phẩm mới chất lượng cao, thân thiện với môi trường. Điển hình như: (i) Ngành than đã từng bước phát triển theo hướng hiện đại hóa, sản xuất được hàng loạt sản phẩm cơ khí chủ lực phục vụ trong và ngoài ngành, góp phần quan trọng giải quyết nhiều vấn đề cấp thiết trong sản xuất, nâng cao năng suất lao động và đóng góp vào nguồn thu ngân sách của Tỉnh; (ii) Các ngân hàng trên địa bàn Tỉnh đã nghiên cứu, hợp tác và đưa vào ứng dụng các công nghệ mới, hiện đại trên nền tảng các thiết bị di động nhằm tạo thuận lợi trong quá trình giao dịch; (iii) Các công ty dịch vụ trong lĩnh vực du lịch đã tổ chức ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động kinh doanh như tổ chức giới thiệu tour trực tuyến trên nền tảng số, đặt phòng trực tuyến, ứng dụng những phần mềm chuyên dụng như quản trị văn phòng, tài chính...

Giám đốc Sở KH&CN Quảng Ninh Nguyễn Mạnh Cường chủ trì Hội thảo Giải pháp hỗ trợ doanh nghiệp KH&CN tỉnh Quảng Ninh ngày 04/06/2024.

Đặc biệt, để giúp tăng cường kết nối cung - cầu công nghệ, Sở KH&CN Quảng Ninh đã phối hợp tổ chức thành công sự kiện “Kết nối cung - cầu công nghệ, đổi mới sáng tạo Việt Nam năm 2023 - Techconnect Innovation Vietnam 2023”. Đây là sự kiện KH&CN cấp quốc gia, được Bộ KH&CN, doanh nghiệp và các chuyên gia đánh giá cao. Sự kiện thu hút khoảng 7.500 lượt khách tham quan, có 460 công nghệ, sản phẩm công nghệ, thiết bị máy móc đến từ các doanh nghiệp, viện nghiên cứu, trường đại học, tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước. Số lượng doanh nghiệp được kết nối cung - cầu công nghệ là 40 đơn vị

trong các lĩnh vực: công nghệ thông tin, tiết kiệm năng lượng, chế biến nuôi trồng thủy hải sản, cơ khí chế tạo, nông nghiệp công nghệ cao...; 16 biên bản, thỏa thuận hợp tác đã được ký kết... Qua đó, tạo được không khí sôi động, thể hiện sự quyết tâm và tinh thần chung sức thúc đẩy hoạt động đổi mới sáng tạo và phát triển công nghệ, hợp tác đầu tư, để lại những dấu ấn tốt đẹp trong lòng người dân, doanh nghiệp.

Hỗ trợ hoạt động khởi nghiệp đổi mới sáng tạo

Những năm gần đây, Quảng Ninh đã có nhiều giải pháp đột phá để thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp tại địa phương. Đặc biệt, việc tạo lập hệ sinh thái khởi nghiệp được Tỉnh chú trọng, với mong muốn phát triển hạ tầng vườn ươm doanh nghiệp, kết nối nguồn lực; phát triển tư duy đổi mới sáng tạo, ý tưởng kinh doanh và tinh thần khởi nghiệp trong giới trẻ; xây dựng văn hóa khởi nghiệp trong cộng đồng. Đến nay, hầu như tất cả các địa phương của Quảng Ninh đều có Câu lạc bộ Đầu tư - Khởi nghiệp thuộc Đoàn thanh niên. Ngoài ra còn có 07 Câu lạc bộ Nữ doanh nhân khởi nghiệp tại các địa phương; 03 Câu lạc bộ thanh niên khởi nghiệp tại các trường đại học. Sở KH&CN Quảng Ninh đã phối hợp với các câu lạc bộ khởi nghiệp tổ chức 06 hội nghị gặp gỡ, đối thoại doanh nghiệp, doanh nhân thông qua sự kiện “Cà phê Doanh nhân với cuộc cách mạng công nghiệp 4.0”, “Cà phê công nghệ - Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo” để thông tin tới cộng đồng doanh nghiệp về chủ trương, chính sách về KH&CN, khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, phát triển doanh nghiệp KH&CN...

Một buổi “Cafe doanh nghiệp KH&CN” do Sở KH&CN Quảng Ninh tổ chức.

Bên cạnh đó, Sở KH&CN Quảng Ninh đã phối hợp với Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Tỉnh tổ chức thành công các Cuộc thi Sáng tạo dịch vụ, Sáng tạo thanh thiếu niên nhi đồng; Hội thi Sáng tạo kỹ thuật Tỉnh; triển khai công tác tôn vinh các danh hiệu “Trí thức KH&CN tiêu biểu”, “Điển hình lao động sáng tạo”, “Tài năng trẻ KH&CN”... Sở cũng đã đề xuất với Tỉnh cơ chế chính sách khuyến khích phát triển KH, CN & ĐMST, trình UBND Tỉnh Đề án xây dựng Trung tâm Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và Hỗ trợ chuyển đổi số Quảng Ninh.

Chú trọng phát triển thị trường khoa học và công nghệ

Để phát triển thị trường KH&CN, thời gian qua, Sở KH&CN Quảng Ninh tập trung triển khai thực hiện Chương trình hành động số 2163/CTr-UBND ngày 09/08/2023 của UBND Tỉnh thực hiện Nghị quyết 13-NQ/TU của BCH Đảng bộ Tỉnh về phát triển KH, CN & ĐMST đến năm 2030, trong đó tập trung vào nhiệm vụ xây dựng Đề án phát triển thị trường KH&CN đến năm 2030; Kế hoạch số 168/KH-UBND ngày 30/06/2023 về phát triển thị trường KH&CN đến năm 2030 và các cơ chế, chính sách, chương trình, kế hoạch để thúc đẩy phát triển thị trường KH&CN trên địa bàn Tỉnh; nghiên cứu đề xuất phương án, tổ chức vận hành có hiệu quả Sàn Giao dịch công nghệ và thiết bị tỉnh Quảng Ninh và Trạm IPPlatform phục vụ khai thác cơ sở dữ liệu về sở hữu công nghiệp.

Các hoạt động xúc tiến thị trường KH&CN, chuyên giao công nghệ, thương mại hóa kết quả nghiên cứu, tài sản trí tuệ vào sản xuất, kinh doanh đã được đẩy mạnh. Sở đã tham mưu hỗ trợ từ nguồn ngân sách Tỉnh xây dựng và phát triển thương hiệu của 26 sản phẩm nông sản có thể mạnh của địa phương gắn với Chương trình phát triển sản phẩm OCOP; phối hợp hướng dẫn UBND các địa phương bố trí ngân sách để hỗ trợ xây dựng nhãn hiệu có gắn địa danh cho 45 sản phẩm đặc sản, thế mạnh của địa phương; tham mưu UBND Tỉnh bảo hộ tại châu Âu cho 04 chỉ dẫn địa lý (mai vàng Yên Tử, Ngán Quảng Ninh, Chả mực Hạ Long, Sá sùng Vân Đồn). Tính đến ngày 01/10/2024, tỉnh Quảng Ninh đã có 2.257 nhãn hiệu, 163 kiểu dáng công nghiệp, 29 sáng chế, giải pháp hữu ích được công nhận bảo hộ.

BL